

When there is a fire...

Get out!

Stay out!

Harry Mathew, St Clement (Age 7)

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W DOMU

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W DOMU

Wyobraź sobie, że budzisz się i czujesz zapach dymu, i widzisz, jak Twój dom się nim wypełnia, jak płomień niszczy Twój majątek, a Ty nie możesz się wydostać.

To nie jest przyjemna wizja, prawda? Możesz temu zapobiec, jeśli weźmiesz ten scenariusz pod uwagę i podejmiesz odpowiednie działania.

Większości pożarów w swoim domu możesz zapobiec dzięki świadomości niebezpieczeństw i ryzyk.

Wykorzystaj ten podręcznik do oceny bezpieczeństwa pożarowego w swoim domu i podjęcia prostych środków ostrożności, które mogą uratować wiele istnień.

CZUJNIKI DYMU

Kup czujnik!

Czujniki dymu to urządzenia ratujące życie, które wykrywają dym i ostrzegają o jego obecności na samym początku pożaru, co da Ci czas na dotarcie w bezpieczne miejsce.

Ceny czujników dymu zaczynają się już od 10 GBP. Można je kupić w sklepach budowlanych, supermarketach i większych sklepach.

Jaki rodzaj czujnika kupić?

Istnieją dwa główne typy czujników dymu — jonizacyjny i optyczny.

Czujnik jonizacyjny: wysoce czuły na płomień (czyli pożar substancji o gwałtownym spalaniu, jak pożar patelni z olejem), wykryje ten rodzaj pożaru zanim dym stanie się zbyt gęsty. Nie nadają się do stosowania w pobliżu kuchni ani łazienek, najlepiej stosować je na półpiętrach nad parterem.

Czujnik optyczny: bardziej czuły na pożar o powolnym spalaniu (jak tłące się meble wypełnione pianką i przegrzane okablowanie). Czujniki optyczne z mniejszym prawdopodobieństwem uruchomią się przez przypadek i najlepiej nadają się do holi na parterze i domów jednopiętrowych.

Ponieważ powszechnie zdarzają się zarówno pożary, gdzie występuje tlenie, jak i takie z płomieniami, najlepszą ochronę zapewnisz instalując po jednym czujniku każdego typu. Jeśli jednak nie możesz mieć obu, jeden czujnik zapewni większe bezpieczeństwo niż jego brak.

Sprawdź, czy na opakowaniu Twojego czujnika znajduje się jeden z tych znaków zatwierdzenia.

CZUJNIKI DYMU

Zainstaluj czujnik!

Ilu potrzebuję?

Najlepiej po jednym w każdym pomieszczeniu z wyjątkiem łazienki i kuchni, ale co najmniej:

Jeśli mieszkasz w domu/mieszkanie jednopiętrowym, zamontuj czujnik w holu między obszarem dziennym a sypialnym.

Jeśli Twój dom ma więcej niż jeden poziom, zamontuj jeden czujnik na suficie na dole klatki schodowej oraz jeden na każdym podeście.

Gdzie je zamontować?

Zamontuj je na suficie, jak najbliżej środka pomieszczenia, holu lub podestu. Alarm powinien znajdować się w odległości co najmniej 30 cm od ściany lub źródła światła.

Czy jest jakieś miejsce, gdzie nie należy ich umieszczać?

W kuchni i w łazience — mogłoby dojść do ich przypadkowego uruchomienia oparami powstałymi podczas gotowania lub parą wodną.

W garażu używanym do parkowania samochodu — mogłoby dojść do ich aktywacji spalinami.

Na ścianie — dym unosi się prosto do góry, a tym samym szybciej uruchomi czujnik na suficie, dając Ci więcej czasu na ucieczkę.

Jak je zamocować?

Najlepiej przykręcić je zgodnie z instrukcją do sufitu, ale jeśli to niemożliwe, można je przykleić do sufitu klejem szybkowiążącym lub fragmentami taśmy dwustronnej.

CZUJNIKI DYMU

Sprawdź czujnik!

Co roku ludzie giną lub doznają obrażeń w pożarach, ponieważ czujnik nie zadziałał w wyniku zbyt niskiego poziomu lub braku baterii. Aby zapewnić pełną ochronę sobie i domownikom, przestrzegaj następujących porad:

- ✓ **Raz w miesiącu** (1. dnia każdego miesiąca) sprawdź baterię, naciskając przycisk testowy do czasu, aż rozlegnie się alarm. Jeśli zauważysz, że alarm zaczął wydawać regularny krótki sygnał dźwiękowy, jak najszybciej wymień baterię.
- ✓ **Dwa razy do roku** otwórz obudowę i delikatnie odkurz wnętrze, aby usunąć pył z czujnika. Jeśli czujnik się nie otwiera, odkurz przez otwory.
- ✓ **Raz w roku** wymień baterię (o ile nie jest to czujnik przeznaczony na 10 lat). Rozważ ustalenie daty na datę rocznicy lub urodzin, aby o niej pamiętać, i odnotuj to w kalendarzu lub telefonie.
- ✓ **Po upływie 10 lat** najlepiej wymienić czujnik dymu na nowy.

KUP CZUJNIK, ZAINSTALUJ I SPRAWDZAJ

- Czujniki dymu ratują życie

PLAN EWAKUACJI

Plan A (jeśli możesz wyjść na zewnątrz)

Powstały pożar może bardzo szybko narastać i rozprzestrzeniać się. Wszystkie osoby przebywające w budynku, gdzie wybuchł pożar, mają tylko parę minut na dostanie się w bezpieczne miejsce, a w sytuacji awaryjnej logiczne myślenie może być bardzo trudne. Najważniejsze, aby wszyscy dotarli w bezpieczne miejsce.

Przygotuj się, opracowując plan ewakuacji

- ✓ Zaplanuj drogę ewakuacji i sprawdź, czy wszyscy ją znają.
- ✓ Najlepszą drogą ewakuacji jest zwykła droga wejścia do domu i wyjścia z niego.
- ✓ Wybierz drugą drogę ewakuacji na wypadek odcięcia komuś drogi przez pożar.
- ✓ Zapewnij ciągłą drożność obu dróg ewakuacji.
- ✓ Sprawdź, czy wszyscy wiedzą, gdzie znajdują się klucze do drzwi i okien, i zawsze przechowuj je w tym samym miejscu.
- ✓ Sprawdź, czy dzieci wiedzą, co zrobić w razie alarmu i jak zadzwonić pod numer 999.
- ✓ Umieść adres budynku w pobliżu telefonu, tak by wszystkie osoby nieznające go na pamięć mogły go przeczytać.

Przeprowadź ćwiczenia pożarowe dla domowników

Organizuj co najmniej dwa ćwiczenia pożarowe w roku, podczas których każdy domownik ćwiczy plany ewakuacji. Jedno z nich organizuj w dzień, a drugie w nocy. Na początek ćwiczeń naciśnij przycisk testowy jednego z czujników dymu.

PLAN EWAKUACJI

Plan B (jeśli jesteś uwięziona/-y w pomieszczeniu)

Nie zawsze wszystko idzie zgodnie z planem, więc zawsze potrzebujemy planu B. To samo dotyczy Twojego planu ewakuacji. Co zrobisz w przypadku zablokowania Twojej zaplanowanej drogi ewakuacji i braku możliwości wyjścia?

- ✓ Zbierz wszystkich w jednym pokoju, najlepiej z otwieranym oknem i sygnałem telefonicznym.
- ✓ Pod drzwiami ułóż pościel lub poduszki, aby zasłonić szczelinę i zablokować napływ dymu.
- ✓ Otwórz okno, aby krzyczeć i ściągnąć pomoc.
- ✓ Zadzwoń pod numer 999, podaj swój adres i określ, w którym pokoju przebywacie.
- ✓ Po dotarciu straży pożarnej krzyczcie i machajcie odzieżą, aby pokazać miejsce pobytu.
- ✓ Jeśli znajdujesz się na parterze lub pierwszym piętrze, być może uda się ewakuować przez okno. Do złagodzenia siły upadku użyj pościeli i opuść się — nie skacz. Pamiętaj, aby w pierwszej kolejności opuścić na dół dzieci lub szczególnie narażone osoby dorosłe.

ŚWIECE I PALENIE PAPIEROSÓW

Cigarettes and candles are the cause of many fires in the home. Following the advice below will help reduce the risks they pose:

Świece

- ✓ Zawsze używaj świec lub świeczek typu tealight w specjalnie zaprojektowanych uchwytych lub podstawkach, zapobiegających ich upadkowi. Szczególną ostrożność zachowaj w przypadku świeczek typu tealight, ponieważ rozgrzewają się one tak mocno, że topią tworzywo sztuczne (częstymi elementami uszkodzonymi przez tego typu świeczki są blaty stolików pod telewizor i plastikowe wanny).
- ✓ Nie stawiaj zapalonych świeczek na półkach, gdyż mogą spowodować zapłon półki powyżej.
- ✓ Po zakończeniu użytkowania świeczek sprawdź, czy są całkowicie wygaszone. Nie pozostawiaj płonących świeczek, kiedy opuszczasz pokój.

Palenie papierosów

- ✓ Nie pal w łóżku ani kiedy jesteś senna/-y i siedzisz na wygodnym krześle — łatwo jest w takim przypadku zasnąć i dopuścić, aby papieros spowodował zapłon pościeli lub mebli.
- ✓ Nie zostawiaj płonącego papierosa na popielniczce — może się łatwo przewrócić.
- ✓ Przed pójściem spać dokładnie sprawdź, czy wszystkie papierosy są zgaszone. Przed pójściem spać nie opróżniaj popielniczki do kosza. Zalej ją wodą i rano opróżnij do metalowego kontenera na zewnątrz.
- ✓ Zapalniczki, zapałki i papierosy lub tytoń trzymaj poza zasięgiem dzieci. W sprzedaży dostępne są zapalniczki i pudełka zapałek odporne na działania dzieci.

E-papierosy

- ✓ Nie zostawiaj włączonych e-papierosów bez opieki na dłuższy czas.
- ✓ Nie zamieniaj elementów różnych e-papierosów.
- ✓ Korzystaj wyłącznie z dostarczonej ładowarki.
- ✓ Sprawdź, czy e-papieros posiada certyfikat CE.

BEZPIECZEŃSTWO W KUCHNI

Ponad połowa pożarów w domu zaczyna się w kuchni, a większość z nich wynika z pozostawienia gotujących się potraw bez opieki lub po prostu z nieuwagi.

- ✓ Nie zostawiaj patelni bez opieki na płycie grzewczej. Jeśli musisz wyjść z kuchni, zdejmij je.
- ✓ Utrzymuj górę kuchenki i płytę w czystości i nie przechowuj na nich przedmiotów.
- ✓ Wiadomo, że zwierzęta są w stanie przypadkowo włączyć płytkę grzewczą na płycie z ekranem dotykowym — nieużywaną płytkę wyłącz z kontaktu.
- ✓ Nie zostawiaj małych dzieci samych w kuchni, a wszelkie zapałki i zapalniczki przechowuj poza ich zasięgiem.
- ✓ Kuchenkę i grill utrzymuj w czystości, ponieważ nagromadzony tłuszcz może być przyczyną pożaru.
- ✓ Tostery ustawiaj z dala od zasłon i przewodów, i regularnie je czyść.
- ✓ Elementy elektryczne (przewody i urządzenia) powinny być oddalone od zlewu.
- ✓ Bezpieczniej sposobem zapalania kuchenki są urządzenia iskrowe, a nie zapałki lub zapalniczki, ponieważ nie wytwarzają one otwartego płomienia.
- ✓ Kiedy skończysz gotować, sprawdź, czy wyłączyłaś/-eś piekarnik i płytę.
- ✓ Nie wkładaj metalowych przedmiotów do kuchenki mikrofalowej.

PAMIĘTAJ - picie alkoholu podczas gotowania to nienajlepsze połączenie, nie gotuj pod wpływem alkoholu!

PATELNIĘ Z OLEJEM I SMAŻENIE NA GŁĘBOKIM TŁUSZCZU

Pożary patelni z olejem i głębokich patelni do frytek w dalszym ciągu odpowiadają za niszczenie kuchni i domów i regularnie powodują obrażenia u ludzi. Zalecamy wymianę tradycyjnej głębokiej patelni do smażenia frytek na elektryczną frytkownicę do smażenia w głębokim tłuszczu lub beztłuszczową, która nie dopuści do przegrzania i zapłonu oleju.

Jeśli wolisz tradycyjną patelnię z olejem, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo przestrzegaj poniższych wskazówek:

- ✓ Nie napełniaj patelni olejem do poziomu wyższego niż jedna trzecia objętości.
- ✓ Dbaj o to, by produkty, które w niej umieszczasz były suche, aby zapobiec rozpryskom gorącego oleju.
- ✓ Jeśli olej zacznie dymić, oznacza to, że jest zbyt gorący — nie wkładaj do niego produktów, wyłącz źródło ciepła i poczekaj, aż patelnia ostygnie.

W przypadku zapłonu patelni:

- ✓ **Nie** przenoś patelni i nigdy nie zalewaj ognia wodą — spowoduje to eksplozję oleju, pogrążając kuchnię w kuli ognia.
- ✓ Jeśli jest to bezpieczne, wyłącz kuchenkę.
- ✓ Zamknij drzwi do kuchni, wyprowadź wszystkich z domu, zamykając za sobą wszystkie kolejne drzwi.
- ✓ Zadzwoń pod numer 999 i pozostawcie na zewnątrz.

URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

Co sprawdzać:

- ✓ **Obecność rozgrzanych wtyczek i gniazd oraz regularnie przepalających się bezpieczników, migających świateł lub śladów osmolenia na gniazdach lub wtyczkach** – to wszystko są oznaki luźnego okablowania lub innych problemów wymagających usunięcia.
- ✓ **Wtyczki o nieprawidłowym okablowaniu** – jeśli widzisz kolorowe przewody, mogło dojść do ich poluzowania i do wtyczki mogły się dostać zabrudzenia.
- ✓ **Podzielone lub postrzępione przewody zasilające** – nie należy ich po prostu zabezpieczać taśmą, należy je wymienić.
- ✓ **Przeciążenie gniazd** – podłączenie zbyt wielu urządzeń elektrycznych do jednego gniazda może spowodować przegrzanie instalacji. Bezpieczniej użyć listwy zasilającej z przewodem, niż przejściówki blokowej (rozgałęźnika). Nie podłączaj jednej przejściówki do drugiej i nie dopuść do jej przeciążenia. Całkowita wartość natężenia podłączonego do przejściówki nie powinna przekraczać 13 A (np. telewizor może posiadać wtyczkę o natężeniu 3 A, a odkurzacz 5 A. Elektryczny czajnik sam potrzebuje natężenia 13 A).
- ✓ **Przewody pod dywanikami lub dywanami** – ich zużycie może nastąpić w niezauważalny sposób.
- ✓ **Serwis** – urządzenia elektryczne (szczególnie działające z dużą prędkością, jak pralki) wymagają corocznego serwisu.
- ✓ **Poprawne bezpieczniki** – użyj właściwego bezpiecznika, ponieważ ich konstrukcja ma zapobiegać przegrzaniu.
- ✓ **Poprawne ładowarki** – użyj ładowarek dostarczonych przez producenta urządzenia elektrycznego, unikaj tanich zamienników.
- ✓ **Standardowe symbole bezpieczeństwa** – przed zakupem sprawdź, czy urządzenie elektryczne posiada jeden z poniższych symboli.

SZAFKA NA ZBIORNIK Z GORĄCĄ WODĄ

Wiele pożarów w domach w Jersey miało swój początek wewnątrz szafek na zbiornik z gorącą wodą — zwracaj uwagę na poniższe oznaki, mogące wskazywać na problem związany z grzałką:

- ✓ Z kranu leci zbyt gorąca woda.
- ✓ Z bojlera wydobywa się nadmierny hałas lub odgłos bulgotania.
- ✓ Po odkręceniu kurka z zimną wodą z kranu leci gorąca.
- ✓ Zaobserwować można parę lub skropliny w przestrzeni pod dachem budynku.
- ✓ Na bokach cysterny (zbiornika) z zimną wodą na strychu występuje nietypowo wysoka temperatura.
- ✓ Przebarwienie (zbrązowienie lub zażółcenie) płytek, przewodów lub przełączników elektrycznych.

Nie umieszczaj żadnych przedmiotów (ręczników, odzieży) bezpośrednio na bojlerze i nie wieszaj ich na przewodach. W przypadku jakichkolwiek obaw dotyczących grzałki lub szafki na zbiornik z gorącą wodą lub jeśli zauważysz jakiegokolwiek problemy związane z ich działaniem, wezwij wykwalifikowanego elektryka, aby sprawdził całą instalację.

OŚWIETLENIE

- ✓ Nie umieszczaj lamp ani żarówek w pobliżu zasłon ani innych tekstyliów — wysoka temperatura może spowodować zapłon materiału.
- ✓ Nie przekraczaj maksymalnej zalecanej mocy abażurów i opraw.
- ✓ W miarę możliwości rozważ stosowanie oświetlenia/żarówek LED — nie zużywają tak dużo energii elektrycznej i nie nagrzewają się nadmiernie.

KOCE ELEKTRYCZNE I OGRZEWANIE

Poniższe wskazówki mogą pomóc Ci bezpiecznie ogrzewać się w miesiącach zimowych.

Przenośne grzejniki

- ✓ Ustaw je z dala od zasłon i mebli.
- ✓ Nie susz prania bezpośrednio na nich ani w ich pobliżu.
- ✓ Usiądź w odległości co najmniej jednego metra od nich.

Otwarty płomień

- ✓ Zawsze używaj parawanu kominkowego, aby z paleniska nie wydostawały się iskry.
- ✓ Zadbaj o regularne czyszczenie komina. Zalecamy czyszczenie dwa razy do roku.
- ✓ Nie dopuść do przepelnienia paleniska.

Grzejniki zewnętrzne/ogrodowe

- ✓ Butle gazowe zawsze wymieniaj na zewnątrz, nigdy w domu ani w garażu.
- ✓ Wymień pęknięty lub uszkodzony przewód gazu, gdyż może być przyczyną wycieku gazu.
- ✓ Po zamontowaniu nowej butli sprawdź wszystkie elementy pod kątem wycieków za pomocą ciepłej wody z mydłem — poszukaj ostrzegawczych pęcherzyków, które wskazują wyciek.
- ✓ Wszelkie nakrętki dokręć kluczem o właściwym rozmiarze i nigdy nie polegaj jedynie na dokręceniu ręcznym.

Koce elektryczne

- ✓ Koca elektrycznego nie należy składać na czas przechowywania, gdyż może to spowodować uszkodzenie
- ✓ Jego przewodów wewnętrznych. Należy je przechowywać w formie rozłożonej (pod materacem) lub zrolowane.
- ✓ Zadbaj o regularny przegląd koca. Daty corocznych dni testów koców elektrycznych znajdziesz na naszych stronach w mediach społecznościowych.
- ✓ Nie używaj koca elektrycznego, jeśli jest mokry lub wilgotny.
- ✓ Regularnie sprawdzaj swój koc pod kątem oznak zużycia lub uszkodzenia.
- ✓ Jeśli Twój koc ma ponad 10 lat, rozważ jego utylizację i zakup nowego.

POŻAR! CO NALEŻY ZROBIĆ

- ✔ **Spotkajcie się** w ustalonym punkcie.
- ✔ **Nie traćcie czasu** na sprawdzanie lub ratowanie przedmiotów materialnych.
- ✔ **Zanim otworzysz drzwi**, sprawdź je grzbietem dłoni. Jeśli są ciepłe, nie otwieraj ich — za nimi jest ogień. Pamiętaj o zamknięciu drzwi za sobą.
- ✔ **Jeśli jest dużo dymu**, trzymaj się blisko podłogi, gdyż tam powietrze jest czystsze. Ze schodów schodź na czworakach tyłem — zmniejszysz ryzyko upadku.
- ✔ **Podczas pożaru nie używaj wind.**
- ✔ **Nie wracaj do środka** — wielu ludzi doznaje poważnych obrażeń podczas próby ratowania zwierząt domowych lub kosztowności. Zadzwoń pod numer 999, korzystając z telefonu komórkowego, telefonu sąsiadów lub budki telefonicznej, i poczekaj na zewnątrz na straż pożarną i służby ratownicze.
- ✔ **Machaj do samochodów straży pożarnej**, kiedy tylko je zobaczysz.

Jeśli płonie Twoja odzież

STÓJ! Nie biegaj — rozdmuchasz płomienie i sprawisz, że będą płonąć szybciej.

PADNIJ! Połóż się — to utrudni rozprzestrzenianie ognia i zmniejszy oddziaływanie płomieni na twarz i głowę (płomienie palą się w górę).

TURLAJ SIĘ! Zaczynij się turlać — toczenie zdławi płomienie. W celu zdławienia płomieni możesz także użyć grubego materiału, jak płaszcz lub koc.

TELEFON POD NUMER 999

Kiedy tylko zauważysz pożar, zadzwoń pod numer 999. Te połączenia są bezpłatne. Im więcej informacji podasz straży pożarnej i służbom ratowniczym, tym szybciej uda im się dotrzeć do Ciebie i wykonać swe zadanie. Najpierw porozmawiasz z operatorem, który zapyta, jakich służb potrzebujesz. Poproś o straż pożarną i służby ratownicze. Następnie przekieruje Cię do dyspozytora, który zajmie się Twoim zgłoszeniem i wyśle brygady strażaków.

- Mów powoli i wyraźnie.
- Podaj pełny adres domu, w tym parafię i kod pocztowy.
- Przyda się także podanie pobliskiego punktu orientacyjnego.
- Powiedz, co się pali — np. pożar kuchni w domu dwukondygnacyjnym.
- Podaj, czy ktoś jest uwięziony wewnątrz i wyjaśnij, w którym pomieszczeniu — tę informację można przekazać strażakom, zanim dotrą do Twojego domu.

**Pamiętaj - wyjdź, nie wracaj do środka
i zadzwoń pod numer 999**

Bardziej szczegółowe porady dotyczące bezpieczeństwa pożarowego w domu dostępne są na stronie [gov.je/fire](https://www.gov.je/fire) lub pod numerem telefonu **(01534) 445933**.

 [gov.je](https://www.gov.je) [JerseyFire](https://www.facebook.com/JerseyFire) [@JsyFire](https://twitter.com/JsyFire) [jsyfirerescue](https://www.instagram.com/jsyfirerescue)